

Motion till riksdagen 2012/13:Sk8

av **Leif Jakobsson m.fl. (S)**
med anledning av skr. 2012/13:48

Riksrevisionens rapport om skattekontroll av företag

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på hur Skatteverket ska ge regering och riksdag en adekvat information om utvecklingen av företagskontrollen.
2. Riksdagen begär att regeringen samtidigt återkommer med uppgifter om hur Skatteverket hanterat de brister Riksrevisionen pekat på och de förslag som Riksrevisionen gett.

2 Motivering

Riksrevisionens rapporter bör kunna föranleda åtgärder av en handlingskraftig regering och aktiva statsråd. Att de inte gör det kan ha olika orsaker. I fråga om denna rapport tror vi att det kan handla om vad som i bästa fall är slitningar inom regeringen. I detta bästa fall finns det alltså de inom regeringen som värnar om statsinkomsterna och de som tror att varje krav på kontroll är negativt för företagande och konkurrens. Att då inte göra någonting och i stället bevara status quo är ett klassiskt sätt att tillfälligt lösa motsättningar och rulla problemen framför sig.

I sämsta fall är hela regeringen fången i en förlegad uppfattning om kontroll och konkurrens. Sakläget i dag är en accelererande negativ utveckling i allt fler branscher och verksamheter där konkurrens sätts ur spel av en samverkan mellan svartjobb, bidragsfusk och skattefusk. Den grova organiserade brottsligheten tycks också alltmer intresserad av de vinstmöjligheter som ges i detta. Det finns också en bekymmersam komponent av företag och anställda från utlandet som verkar i Sverige utifrån hemländers regelverk som inte sällan är både högst oklara och sämre än svenska villkor.

I regeringens skrivelse 2012/13:48 kring Riksrevisionens rapport om skattekontroll av företag menar man i stort sett att inga åtgärder behöver vidtas.

Fel! Okänt namn på

Regeringen är nöjd med sin informella kontroll av Skatteverket trots att Riksrevisionen inte lyckats utreda hur denna utövas, och regeringens skrivelse tillför inte heller några nya upplysningar i detta ämne. Riksrevisionens rätt allvarliga kritik av brister i företagskontrollen bemöts över huvud taget inte, utan regeringen är nöjd med Skatteverkets förebyggande arbete – ett konstaterande som blir än märkligare av två skäl. För det första konstaterar Riksrevisionen i rapporten (s. 78) att Skatteverkets självt ser det som ett problem att man sedan gammalt översatt ”förebyggande” med enbart ”information”.

I rapporten skriver Riksrevisionen: *”Information ingår också, men är en väldigt liten del i det förebyggande arbetet, som huvudsakligen handlar om kontroll (till exempel om förebyggande kontroll inom kontanthandelsinsatsen), samverkan och liknande. Även Skatteverkets egen analysrapport problematiserar att förebyggande inte är tillräckligt klart definierat”* (nothänvisning till dokumentet Skatteverkets strategi och riksplanen).

För det andra konstaterar Riksrevisionen (s. 86) att ”förebyggande” tolkas olika inom Skatteverket:

”Översyn av dokumenten samt gjorda intervjuer har visat att det saknas en gemensam bild av vad som är förebyggande arbete och hur det i praktiken ska bedrivas av handläggarna.”

Det är möjligt att regeringen kan vara nöjd med detta, men riksdagen bör definitivt inte vara det. Regeringen måste se till att Skatteverket hanterar de brister i sin företagskontroll som Riksrevisionen pekat på och också förhåller sig till de förbättringsförslag Riksrevisionen ger; inget hindrar ju verket från att återkomma med egna och kanske bättre idéer. Regeringen ska givetvis hålla riksdagen underrättad om vad som sker. Eftersom Riksrevisionens kritik mot skattekontrollen av företag är skarp måste regeringen återkomma med förslag på hur Skatteverket ska ge regering och riksdag en adekvat information om utvecklingen av företagskontrollen.

I Skatteverkets rapport från 2007 Svartköp och svartjobb i Sverige (rapport 2007:1) gavs många intressanta och konkreta idéer. Flera förslag som berörde öppenhet och insyn (här hämtade ur sammanfattningen på s. 15 f.) kan kopplas samman med Skatteverkets rapport om skattekontroll av företag. I rapporten skriver författarna följande:

Ökad öppenhet och insyn ökar upptäcktsrisken och minskar därmed risken för odeklarerade arbetsinkomster. En första förutsättning för skattekontrollen är att man kan upptäcka vem som säljer varor, utför arbete eller driver en viss verksamhet. Det behövs enkla möjligheter till kontroll på fältet för att kunna sortera ut registrerade och seriösa företag från de oregistrerade och oseriösa.

Kvittokontrollen lyftes fram som central, och sedan 2010 gäller också kassa-registerlagen (sedan den 1 januari i år inlemmad i skatteförordningen). Det bekymmersamma är dock de undantag och särregler som finns. Det är uppenbart att det behövs åtgärder inom t.ex. torghandeln där exempelvis blomsterhandelsbranschen ser sig som drabbad av illojal konkurrens. Vidare anses inte kvitto behövas då skattereduktion för HUS-tjänster ska utbetalas av Skatteverket, vilket lett till att utbetalningar t.o.m. skett då arbeten inte ens utförts och då den vars skattereduktionsmöjlighet har utnyttjats inte ens alltid känt

Fel! Okänt namn på

till det otillbörliga utnyttjandet. Skatteverket ska givetvis kunna se att en näringsidkare lämnat kvitto vid en transaktion, och givetvis ska ingen skatte-reduktion utbetalas utan kvitto samt möjlighet att kontrollera dess äkthet.

En digitalisering av hela kvittoförfarandet är önskvärt; papperskvittot måste kunna avvecklas till förmån för en digital kvittobekräftelse av köpet från köparens sida.

Ett företag som driver en verksamhet från en lokal eller ett försäljnings-ställe ska vid kontroll i princip omedelbart kunna uppge och visa handling på registreringsnummer, företagets namn, vilken skattsedel man har samt om man är registrerad för moms eller som arbetsgivare. Anställda eller företrä-dare för verksamheten ska ha tillgång till uppgifterna eller kunna uppge namn på den som har uppgifterna och var vederbörande kan nås utan större väntan.

Även i fråga om dessa uppgifter måste digital teknik helt kunna ersätta handlingar på papper. Regeringen måste återkomma med förslag kring kvitton och kvittokontroll samt med förslag kring förbättrade möjligheter att kontrol-lera vem som bedriver närings- och uppdragsverksamhet.

Stockholm den 18 januari 2013

Leif Jakobsson (S)

Hannah Bergstedt (S)

Christina Oskarsson (S)

Peter Persson (S)

Hans Olsson (S)

Anders Karlsson (S)

Teres Lindberg (S)